

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 308/2014
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' Τμήματος
Συνεδρίαση της 7^{ης} Οκτωβρίου 2014**

Σύνθεση:

Προεδρεύων : Ανδρέας Χαρλαύτης, ως αρχαιότερος Νομικός Σύμβουλος των παρισταμένων, μη υπάρχοντος Αντιπροέδρου.

Μέλη : Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Βασιλική Πανταζή, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης και Γεώργιος Ανδρέου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Γεώργιος Γρυλωνάκης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.(γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός ερωτήματος :

Το υπ' αριθμ. πρωτ. Φ02/282/31.12.2013 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών - Διεύθυνση Οικονομικού - Τμήμα Εκδόσεων και Γραμματειακής Λογιστικής Εξυπηρέτησης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Περίληψη ερωτήματος:

Ερωτάται: α) αν είναι σύλληπη η κατάργηση της έντυπης έκδοσης του Διαρκούς Κώδικα Νομοθεσίας ως και της αποστολής της στους συνδρομητές με τη μορφή αυτή, αφού προηγηθεί τροποποίηση της οικείας υπουργικής απόφασης αποδοχής της σχετικής δωρεάς προς το Δημόσιο εκ μέρους του δωρητή- ιδρυτή του εν λόγω έργου, επί σκοπώ ηλεκτρονικής μόνο έκδοσής του, λαμβανομένου υπόψη ότι με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται εξορθολογισμός της λειτουργίας της

υπηρεσίας έκδοσης, διάθεσης και διακίνησης του ως άνω έργου και περαιτέρω ότι οι παρεχόμενες πληροφορίες γίνονται ποιο εύχρηστες και γρήγορες και
β) σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ανωτέρω σκέλος του ερωτήματος, αν απαιτείται να ακολουθηθεί η διαδικασία της παραγράφου 2 του άρθρου 109 του Συντάγματος, δηλαδή η υποβολή σχετικής αίτησης στο αρμόδιο Εφετείο.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Ε' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία που επισυνάπτονται σε αυτό προκύπτει το εξής ιστορικό:

Ο Διαρκής Κώδικας Νομοθεσίας (Τμήμα Εκδόσεων και Γραμματειακής Λογιστικής Εξυπηρέτησης της Δ/σης Οικονομικού του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης), αποτελεί δωρεά του Παντελή Ραπτάρχη προς το Ελληνικό Δημόσιο. Συγκεκριμένα, ο δωρητής, με την από 23-2-1977 αίτησή του προς το (τότε) Υπουργείο Προεδρίας Κυβερνήσεως, πρότεινε να δωρίσει την επιχείρησή του εκδόσεως του Διαρκούς Κώδικα Νομοθεσίας προς το Δημόσιο *«...με τον αποκλειστικό όρο να συνεχισθεί η έκδοση και η εξυπηρέτηση όχι μόνο των δημοσίων υπηρεσιών αλλά και του ευρύτερου νομικού κοινού.....»*. Ο δωρητής αναφέρει στην ανωτέρω αίτησή του ότι: *«Το έργο αυτό χρησιμοποιήθηκε και χρησιμοποιείται ευρύτατα τόσο από τις δημόσιες υπηρεσίες όσο και από τον νομικό κόσμο γενικά και από πολλές ιδιωτικές επιχειρήσεις»*. Είναι, μάλιστα, χαρακτηριστική και ανεπίδεκτη παρερμηνείας η βούληση του δωρητή που εκφράζεται στην ανωτέρω επιστολή, όπου μεταξύ άλλων αναφέρει ότι *«... θεώρησα καθήκον μου να χάρισω την επιχείρηση αυτή στο Δημόσιο, με σκοπό να συνεχισθεί η προσπάθειά μου»*. Τέλος, ο ίδιος διατύπωσε την ευχή να διατηρηθεί συνδεδεμένο το όνομά του ως ιδρυτή με τον τίτλο του Διαρκούς Κώδικα.

Με την αριθμ. Π.4512/1951/11-6-1977 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 45/1977, Παράρτημα) «Περί αποδοχής προτάσεως δωρεάς Π. Ραπτάρχη προς το Ελληνικό Δημόσιο», έγινε αποδεκτή από το Ελληνικό Δημόσιο η πρόταση δωρεάς του Π. Ραπτάρχη, «...*με τους όρους που περιλαμβάνονται στην πρότασή του*». Πρόκειται δηλαδή, κατά την ερωτώσα υπηρεσία, περί ανεπιφύλακτης αποδοχής της δωρεάς με πλήρη δέσμευση του δωροεδόχου από τους όρους του δωρητή.

Με τις διατάξεις του ν. 805/1978 (ΦΕΚ128 Α') «Περί εκπληρώσεως των όρων της δωρεάς του Παντελή Ραπτάρχη προς το Ελληνικό Δημόσιον...», συστάθηκε στο τότε Υπουργείο Προεδρίας Κυβερνήσεως Γραφείο «Διαρκούς Κώδικος Νομοθεσίας», υπαγόμενο στη Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Διοίκησης και ανατέθηκαν σε αυτό αρμοδιότητες σχετικά με ζητήματα έκδοσης, σύνταξης, εκτύπωσης, βιβλιοδεσίας, διάθεσης, διακίνησης, τήρησης μητρώου συνδρομητών του ως άνω Διαρκούς Κώδικα ως και των κατά περιόδους ενημερωτικών φύλλων που εκδίδονται για την επικαιροποίησή του. Ο τρόπος έκδοσης, διάθεσης και διακίνησης, οι όροι εγγραφής συνδρομητών, η τιμή πώλησης, η είσπραξη του αντιτίμου πώλησης του ως άνω Διαρκούς Κώδικα Νομοθεσίας ως και του Πανδέκτη καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια ρυθμίζονται με την υπ' αριθμ. ΤΖ1/23826/1978 (1150Β') απόφαση του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως, «Περί του τρόπου εκδόσεως, διαθέσεως και διαχειρίσεως του Διαρκούς Κώδικα Νομοθεσίας και του Πανδέκτη».

Από το έτος 2008 ο Διαρκής Κώδικας Νομοθεσίας, παράλληλα με την έντυπη έκδοση, εκδίδεται και σε ηλεκτρονική μορφή και διατίθεται στο κοινό υπό τη μορφή ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων μέσω της ιστοσελίδας www.e-themis.gov.gr, η οποία δημιουργήθηκε και ανήκει στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Πρόσβαση στην ιστοσελίδα και στη βάση δεδομένων έχει κάθε πολίτης.

Και οι δύο εκδόσεις, έντυπη και ηλεκτρονική, εξακολουθούν να εκδίδονται μέχρι σήμερα.

Για την ηλεκτρονική βάση έκδοσης, διάθεσης και διακίνησης του Διαρκούς Κώδικα Νομοθεσίας έχουν δαπανηθεί πρόσφατα 2,2 εκατομμύρια ευρώ. Η ερωτώσα υπηρεσία εξετάζει το ενδεχόμενο περιορισμού της έκδοσης του Διαρκούς Κώδικα

Νομοθεσίας μόνο στην ηλεκτρονική μορφή, προκειμένου να εξοικονομηθεί χρηματική δαπάνη αλλά και να εξορθολογιστεί η λειτουργία της παρεχόμενης υπηρεσίας, εφόσον η παρεχόμενη πληροφορία θα καταστεί πιο εύχρηστη και πιο γρήγορη χωρίς να πληγεί η ποιότητά της. Υπό αυτά τα δεδομένα, η διατήρηση και αναβάθμιση της ηλεκτρονικής βάσης έκδοσης του Διαρκούς Κώδικα Νομοθεσίας εξυπηρετεί πληρέστερα την εκπλήρωση της βούλησης του δωρητή, να συνεχιστεί δηλαδή η προσπάθειά του για την εξυπηρέτηση και ενημέρωση όχι μόνο των δημοσίων υπηρεσιών αλλά ολόκληρης της κοινότητας των νομικών, επιπλέον δε διατηρείται και το όνομά του συνδεδεμένο, ως ιδρυτή, με τον τίτλο του Διαρκούς Κώδικα, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 805/1978.

Ενόψει του προεκτεθέντος ιστορικού υποβλήθηκε το ανωτέρω ερώτημα.

II. Στο άρθρο 109 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής :

«1. Δεν επιτρέπεται η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων διαθήκης, κωδικέλλου ή δωρεάς, ως προς τις διατάξεις τους υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ κοινωφελούς σκοπού.

2. Κατ'εξαιρέση επιτρέπεται η επωφελέστερη αξιοποίηση ή διάθεση, για τον ίδιο ή άλλο κοινωφελή σκοπό, εκείνου που καταλείφθηκε ή δωρήθηκε στην περιοχή που καθόρισε ο δωρητής ή ο διαθέτης ή στην ευρύτερή της περιφέρεια, όταν βεβαιωθεί με δικαστική απόφαση ότι η θέληση του διαθέτη ή του δωρητή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, για οποιονδήποτε λόγο, καθόλου ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου της, καθώς και αν μπορεί να ικανοποιηθεί πληρέστερα με τη μεταβολή της εκμετάλλευσης, όπως νόμος ορίζει ».

Με την αριθμ. Π.4512/1951/11-6-1977 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (45B') «Περί αποδοχής προτάσεως δωρεάς Π. Ραπτάρχη προς το Ελληνικό Δημόσιο», έγινε αποδεκτή από το Ελληνικό Δημόσιο η πρόταση δωρεάς του Π. Ραπτάρχη. Ειδικότερα στο άρθρο μόνο της απόφασης αυτής ορίζεται ότι:

«Άρθρο ΜΟΝΟΝ

Αποδεχόμαστε την πρόταση του Παντελή Ραπτάρχη, περί δωρεάς στο Ελληνικό Δημόσιο της επιχειρήσεώς του εκδόσεως του Διαρκούς Κώδικα Νομοθεσίας με τους όρους που περιλαμβάνονται στην πρότασή του. Αντικείμενο της δωρεάς κυρίως είναι:

α) Ο τίτλος και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και εκδόσεως του Διαρκούς Κώδικα Νομοθεσίας και του περιοδικού "Πανδέκτης".

β) Το αρχείο πρωτοτύπων και μητρών του Κώδικα.

γ) Τα μηχανήματα, έπιπλα και σκεύη της επιχειρήσεως εκδόσεως του Κώδικα, που περιλαμβάνονται στον πίνακα που ο δωρητής υπέβαλε μαζί με την πρότασή του και

δ) Το απόθεμα τόμων (σειρών) του Κώδικα.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Στις διατάξεις των άρθρου 1,2 και 4 παρ.4 του ν. 805/1978 (128 Α') «Περί εκπληρώσεως των όρων της δωρεάς του Παντελή Ραπτάρχη προς το Ελληνικόν Δημόσιον...», ορίζονται τα ακόλουθα:

« Εκπλήρωσις όρων δωρεάς.

Άρθρον 1.

Η επλήρωσις των όρων της δωρεάς τού Παντελή Ραπτάρχη προς το Ελληνικόν Δημόσιον, γενομένης αποδεκτής διά της υπ' αριθ. Π.4512/1951/11.6.1977 αποφάσεως τού Υπουργού Οικονομικών, (ΦΕΚ 45/1977, Παρ/μα), ως και η διαχείρισις αυτής ανατίθεται εις το Υπουργείον Προεδρίας Κυβερνήσεως (Γενικήν Διεύθυνσιν Δημοσίας Διοικήσεως).

Σύστασις Γραφείου Διαρκούς Κώδικος Νομοθεσίας.

Αρμοδιότης.

Άρθρον 2.

1. Παρά τη Γενική Διευθύνσει Δημοσίας Διοικήσεως του Υπουργείου Προεδρίας Κυβερνήσεως συνιστάται Γραφείον Διαρκούς Κώδικος Νομοθεσίας" (Δ.Κ.Ν.), υπαγόμενον απ' ευθείας εις τον Γενικόν Διευθυντήν ή Αναπληρωτήν Γενικόν Διευθυντήν της αυτής Γενικής Διευθύνσεως δι' αποφάσεως τού Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως.

2. Η αρμοδιότης του Γραφείου "Διαρκούς Κώδικος Νομοθεσίας" ανάγεται εις την έκδοσιν, σύνταξιν, εκτύπωσιν, βιβλιοδεσίαν, διάθεσιν, διακίνησιν, τήρησιν μητρώου συνδρομητών του Διαρκούς Κώδικος Νομοθεσίας" (Δ.Κ.Ν.), και των κατά περιόδους εκδιδομένων ενημερωτικών αυτού φύλλων υπό τον τίτλον "Πανδέκτης", ως και εις πάσαν άλλην συναφή προς τα ανωτέρω εργασίαν.

Όροι εκδόσεως.

Διαρκούς Κώδικος Νομοθεσίας.

Άρθρον 4.

1.....2.....3.....

4. Τα του τρόπου εκδόσεως (συντάξεως, εκτυπώσεως, βιβλιοδεσίας), διαθέσεως, διακινήσεως, όρων εγγραφής συνδρομητών, τα της τιμής πωλήσεως και εισπράξεως του αντιτίμου του "Διαρκούς Κώδικος Νομοθεσίας" και του "Πανδέκτου", ως και πάσα αναγκαία σχετική λεπτομέρεια, ρυθμίζονται δι' αποφάσεως τού Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως.»

Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν.805/1978 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. ΤΖ1/23826/1978 (1150 Β') απόφαση του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως, «Περί του τρόπου εκδόσεως, διαθέσεως και διαχειρίσεως του Διαρκούς Κώδικα Νομοθεσίας και του Πανδέκτη».

Στις διατάξεις του άρθρου 1 της εν λόγω απόφασης ορίζονται τα ακόλουθα:

« ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΕΚΔΟΣΗ

Τίτλος

Άρθρο 1.

1. Ο "Διαρκής Κώδικας Νομοθεσίας" (Δ.Κ.Ν.) και ο "Πανδέκτης" εξακολουθούν να εκδίδονται με τους τίτλους που χρησιμοποιούσε ο δωρητής Π. Ραπτάρης.
2. Κάτω από τον τίτλο "Διαρκής Κώδικας Νομοθεσίας" και "Πανδέκτης" αναγράφεται ως ιδρυτής και δωρητής ο Παντελής Ραπτάρης ως εκδότης δε η Γενική Διεύθυνση Δημοσίας Διοικήσεως του Υπουργείου Προεδρίας Κυβερνήσεως.»

Σε εκτέλεση του άρθρου 109 παρ. 2 του Συντάγματος, εκδόθηκε κατ' αρχάς ο ν.455/1976 « Περί επωφελεστέρας αξιοποιήσεως ή διαθέσεως των υπέρ κοινωφελούς σκοπού καταλειφθέντων ή δωρηθέντων περιουσιακών στοιχείων κατά το άρθρο 109 παρ.2 του Συντάγματος» (277Α'), στη παράγραφο 1 του άρθρου 3 του οποίου προβλεπόταν ότι:

« Άρθρον 3.

1. Το κατά το άρθρον 825 Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας δικαστήριο, κατά την διαδικασίαν της εκουσίας δικαιοδοσίας, είναι αποκλειστικώς αρμόδιον, να βεβαιώσει, κατά το άρθρον 109 παρ. 2 του Συντάγματος, ότι η θέλησις του διαθέτου ή του δωρητού δεν δύναται να πραγματοποιηθή, εξ οιουδήποτε λόγου, καθ' ολοκληρίαν ή κατά το μείζον του περιεχομένου ταύτης, ως και αν δύναται να ικανοποιηθή πληρέστερον δια της μεταβολής της εκμεταλλεύσεως. Η αίτησις υποβάλεται υπό του Υπουργού των Οικονομικών ή του αρμοδίου εκ του σκοπού Υπουργού ή του υπέρ ου η κοινωφελής περιουσία νομικού προσώπου ή παντός ετέρου προσώπου έχοντος έννομον συμφέρον και ανακοινούται δια της μάλλον κυκλοφορούσης εφημερίδος ή του διοικούντος το κληροδότημα Νομικού Προσώπου και εν μη εκδόσει εφημερίδος, δια τοιχοκολλήσεως εις δημοσίους χώρους.»

Ο ως άνω ν.455/1976 καταργήθηκε με το άρθρο 82 παρ.8 στοιχ.γ' του ν.4182/2013 «Κώδικας κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών και λοιπές διατάξεις.» (185Α'),στις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1 και 10 παρ. 1,2,3εδ.πρώτο και 5εδ. πρώτο του οποίου (ν.4182/2013) προβλέπονται τα ακόλουθα:

« Άρθρο 1

Ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κώδικα νοούνται ως:

1. «Κοινωφελής περιουσία»: το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων που διατίθενται με κληρονομιά, κληροδοσία ή δωρεά υπέρ του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή για κοινωφελή σκοπό. Ως «κοινωφελής περιουσία» νοείται επίσης και το νομικό πρόσωπο που τα διαχειρίζεται και εκπροσωπεί, εφόσον υπάρχει.

Οι όροι «κοινωφελής περιουσία», «περιουσία» και «εθνικό κληροδότημα» ταυτίζονται.

2.....3.....4.....5.....6.....

Άρθρο 10

Ερμηνεία συστατικών πράξεων - Μεταβολή σκοπού

1. Περιουσίες που καταλείπονται υπέρ κοινωφελών σκοπών αξιοποιούνται κατά τον τρόπο που όρισε ο διαθέτης ή δωρητής. Απαγορεύεται η μεταβολή τόσο των παραπάνω κοινωφελών σκοπών όσο και του τρόπου και των όρων διαχείρισης της περιουσίας, καθώς και των ορισμών για τον τρόπο διοίκησής της.

2. Αν υπάρχει αμφιβολία περί του περιεχομένου της βούλησης του διαθέτη ή δωρητή ή αμφισβήτηση επ' αυτού, αυτή επιλύεται από το αρμόδιο κατ' άρθρο 825 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δικαστήριο.

3. Το κατά την προηγούμενη παράγραφο δικαστήριο αποφαινεται επίσης, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, επί του εάν η βούληση του διαθέτη ή δωρητή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, για οποιονδήποτε λόγο, καθόλου ή κατά το μεγαλύτερο μέρος της, και καθορίζει τον τρόπο της επωφελέστερης ή ασφαλέστερης αξιοποίησης της περιουσίας, καθώς και το σκοπό και την περιοχή για την οποία πρέπει αυτή να διατεθεί.

4.....

5. Κατ' εξαίρεση των προηγούμενων παραγράφων, όταν η αξία της περιουσίας δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, αρμόδιο κατά τις παραγράφους 2 και 3 δικαστήριο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της αρμόδιας αρχής, που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.....»

III. Από την ερμηνεία των προαναφερομένων διατάξεων προκύπτουν, κατά τη γνώμη του Τμήματος τα εξής:

α) Κατά τη διάταξη του άρθρου 109 παρ. 1 του Συντάγματος, δεν επιτρέπεται η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων της διαθήκης, κωδίκου ή δωρεάς ως προς τις διατάξεις τους υπέρ κοινωφελούς σκοπού. Η συνταγματική αυτή διάταξη, που απευθύνεται κυρίως στο νομοθέτη, αποβλέπει στην προστασία και κατοχύρωση της θέλησης των διαθετών και δωρητών εναντίον των πράξεων της πολιτείας, ακόμη και αυτών που έχουν νομοθετικό περιεχόμενο, αφού σύμφωνα με αυτή δεν επιτρέπεται κατ' αρχάς η μεταβολή σκοπού όχι μόνο με διατάγματα αλλά ούτε και με νόμο. Κατά τη διάταξη, όμως, της παρ.2 του ίδιου ως άνω άρθρου, κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επωφελέστερη αξιοποίηση ή διάθεση, για τον ίδιο ή άλλο κοινωφελή σκοπό, εκείνου που καταλείφθηκε ή δωρήθηκε στην περιοχή, που καθόρισε ο διαθέτης ή ο δωρητής ή στην ευρύτερή της περιφέρεια, όταν βεβαιωθεί με δικαστική απόφαση ότι η θέληση του διαθέτη ή του δωρητή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί για οποιονδήποτε λόγο, εξ ολοκλήρου ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου της, καθώς και αν μπορεί να ικανοποιηθεί πληρέστερα με τη μεταβολή της εκμετάλλευσης, όπως ορίζει ο νόμος (βλ. ΑΠ138/2011, ΑΠ1547/2010, Εφ.Αθ.6824/2008, Εφ.Αθ.8689/2007-NΟΜΟΣ).

Κατ' επιταγή της συνταγματικής αυτής διάταξης εκδόθηκε ο Ν.455/1976, από τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ.1 του οποίου, προκύπτει ότι η επωφελέστερη αξιοποίηση εκείνου, που ο διαθέτης άφησε ή δώρισε για κοινωφελή σκοπό ως και η διάθεση αυτού για τον ίδιο ή άλλο σκοπό επιτρέπεται, ύστερα από την έκδοση απόφασης από το, κατά το άρθρο 825 ΚΠολΔ, αποκλειστικά αρμόδιο Εφετείο

Αθηνών, που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, η οποία να βεβαιώνει ότι η θέληση του διαθέτη ή του δωρητή, δεν μπορεί να ικανοποιηθεί για οποιοδήποτε λόγο, καθ' ολοκληρίαν ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου αυτής, ως και αν μπορεί να ικανοποιηθεί πληρέστερα με τη μεταβολή της εκμετάλλευσης των διατεθέντων ή δωρηθέντων.

Το αν η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων διαθήκης ή δωρεάς ως προς τον τρόπο εκμετάλλευσης της καταλειφθείσας ή δωρηθείσας περιουσίας επιφέρει πληρέστερη ικανοποίηση της θέλησης του διαθέτη ή δωρητή, αποτελεί ζήτημα πραγματικό και κρίνεται με βάση τα δεδομένα μιας εκάστης περιπτώσεως. Πληρέστερη ικανοποίηση της θέλησης του διαθέτη ή δωρητή, κατά τα ως άνω, θα μπορούσε λ.χ. να αποτελέσει οποιαδήποτε ενέργεια του διαχειριστή της ανωτέρω περιουσίας θα είχε ως αποτέλεσμα τον εξορθολογισμό της διαχείρισης της καταλειφθείσας ή δωρηθείσας περιουσίας, προκειμένου να διατηρηθεί η εξυπηρέτηση του σκοπού του διαθέτη ή δωρητή σε βιώσιμη οικονομική βάση, αλλά ταυτόχρονα να καταστεί και ευκολότερη η απόλαυση των ωφελημάτων από την εν λόγω περιουσία εκ μέρους των δικαιούχων, όπως αυτοί προσδιορίζονται στην πράξη διάθεσης ή δωρεάς.

Από τη λεκτική διατύπωση των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ν.4182/2013, θα μπορούσε ερμηνευτικά να υποστηριχθεί η άποψη ότι ο νομοθέτης επιτρέπει την προσφυγή στο αρμόδιο, κατά τα ως άνω, δικαστήριο μόνο στη περίπτωση που ανακύπτει ζήτημα επωφελέστερης ή ασφαλέστερης αξιοποίησης της περιουσίας εξ αιτίας αδυναμίας πραγματοποίησης, για οποιοδήποτε λόγο, καθόλου ή κατά το μεγαλύτερο μέρος της θέλησης του διαθέτη ή δωρητή και όχι όταν ανακύπτει ζήτημα μόνο πληρέστερης ικανοποίησης της θέλησης αυτής με τη μεταβολή της εκμετάλλευσης της ως άνω περιουσίας, όπως ρητά προβλεπόταν η δυνατότητα αυτή στο άρθρο 3 παρ. 1 του καταργηθέντος νόμου 455/1976. Εν τούτοις, όπως ρητά αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του ν.4182/2013, «Στο άρθρο 10 επαναλαμβάνεται η συνταγματική επιταγή του άρθρου 109 παρ.1 του Συντάγματος, περί υποχρέωσης επακριβούς τήρησης της βούλησης του διαθέτη ή δωρητή, όπως δηλώνεται στη συστατική πράξη, καθώς και η διαδικασία της συνταγματικά προβλεπόμενης (109 παρ. 2 Σ) δυνατότητας επωφελέστερης αξιοποίησης της καταλειφθείσας ή δωρηθείσας περιουσίας, η οποία ρυθμιζόταν

συμπληρωματικά από το ν.455/1976 (παρ.3 και 4 του παρόντος άρθρου)». Ως εκ τούτου, η διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 εδ. πρώτο του ν. 4182/2013, ερμηνευόμενη τελεολογικά και υπό το πρίσμα του άρθρου 109 παρ. 2 του Συντάγματος, καθιστά επιτρεπτή, μετά την έκδοση σχετικής βεβαιωτικής δικαστικής απόφασης, τη μεταβολή της εκμετάλλευσης περιουσίας, που καταλείφθηκε ή δωρήθηκε για κοινωφελή σκοπό, προκειμένου να επιτευχθεί πληρέστερα η ικανοποίηση της θέλησης του διαθέτη ή δωρητή στο πλαίσιο του σκοπού που αυτός έταξε στην οικεία συστατική πράξη. Κατά συνέπεια, το σύννομο ή όχι της μεταβολής του τρόπου εκμετάλλευσης της ανωτέρω περιουσίας, συνάπτεται με την έκδοση σχετικής δικαστικής απόφασης που να βεβαιώνει ότι με τη μεταβολή αυτή επιτυγχάνεται πληρέστερα η ικανοποίηση της θέλησης του διαθέτη ή δωρητή.

β) Στη διδόμενη από την ερωτώσα υπηρεσία περίπτωση, ο Παντελής Ραπτάρης δώρισε στο Δημόσιο την επιχείρηση έκδοσης του Διαρκούς Κώδικα Νομοθεσίας με τον όρο να συνεχιστεί η έκδοσή του και η εξυπηρέτηση όχι μόνο των δημοσίων υπηρεσιών αλλά και του ευρύτερου νομικού κοινού. Η υπηρεσία επιθυμεί να περιορίσει την έκδοση του ως άνω Κώδικα μόνο στην ηλεκτρονική του έκδοση με κατάργηση της έντυπης έκδοσης προκειμένου, αφενός να εξοικονομηθούν δαπάνες για το Δημόσιο και αφετέρου να εξορθολογιστεί η λειτουργία της αρμόδιας υπηρεσίας για την έκδοση, διάθεση κ.λπ. του εν λόγω Κώδικα, δοθέντος ότι, όπως η ερωτώσα υπηρεσία αναφέρει, «...η παρεχόμενη πληροφορία γίνεται πιο εύχρηστη και πιο γρήγορη χωρίς να πλήττεται η ποιότητά της...»

Τα ως άνω πραγματικά δεδομένα μπορούν να δικαιολογήσουν την υποβολή αίτησης στο αρμόδιο δικαστήριο με αίτημα την έκδοση απόφασης, η οποία να βεβαιώνει ότι η μεταβολή του τρόπου εκμετάλλευσης από το Δημόσιο του υπόψη Κώδικα μπορεί εν προκειμένω να ικανοποιήσει πληρέστερα τη θέληση του δωρητή Παντελή Ραπτάρη, στο πλαίσιο του κοινωφελούς σκοπού που αυτός όρισε στη σχετική πράξη δωρεάς. Η έκδοση, όμως, θετικής επί της ανωτέρω αίτησης δικαστικής απόφασης εξαρτάται από το εάν το Δημόσιο θα αποδείξει ότι η σκοπούμενη μεταβολή του τρόπου εκμετάλλευσης της ως άνω δωρηθείσας στο Δημόσιο περιουσίας θα συμβάλει, όντως, στην ικανοποίηση πληρέστερα της θέλησης του ως άνω δωρητή.

Περαιτέρω η έκδοση της εν λόγω απόφασης θα καταστήσει επιτρεπτή και την τροποποίηση, αναλόγως, της υπουργικής απόφασης αποδοχής της υπόψη δωρεάς από το Ελληνικό Δημόσιο.

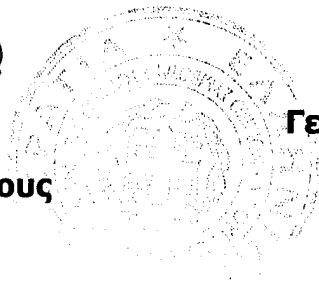
IV. Κατ' ακολουθία, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί ομοφώνως, ότι τα πραγματικά δεδομένα που θέτει εν προκειμένω η ερωτώσα υπηρεσία μπορούν να δικαιολογήσουν, κατ' αρχάς, την μεταβολή του τρόπου εκμετάλλευσης εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου της επιχείρησης έκδοσης του Διαρκούς Κώδικα Νομοθεσίας που δώρισε σε αυτό ο Παντελής Ραπτάρης. Θα πρέπει, όμως, προηγουμένως να βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο ότι με τη μεταβολή αυτή ικανοποιείται πληρέστερα η θέληση του δωρητή σε σχέση με το σκοπό που αυτός έθεσε στην οικεία πράξη δωρεάς.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 15-10-2014

Ο Πρόεδρος

Ανδρέας Χαρλαύτης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Ο Εισηγητής

Γεώργιος Γρυλωνάκης
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.